

UGROFINISTIKA

Ugrofinistiku uvedl na fakultu Richard Pražák, který se stal od 1. 6. 1990 řádným profesorem hungaristiky a ugrofinistiky. Kromě mezinárodně uznávané monografie Josef Dobrovský als Hungarist und Finno-Ugrist (Brno 1967) napsal řadu studií k dějinám ugrofinistiky, z nichž uveďme J. A. Comenius ja Josef Dobrovský, kaksii tšekkilaista fennougristia (Virittäjä, Helsinki 1969), Josef Dobrovský a ugrofinské jazyky (Jazykovědné symposium u příležitosti 65. narozenin Fr. Svěráka, Brno 1973) a Genesis der tschechischen Finno-Ugristik (Congressus septimus fenno-ugristarum 1 B, Sessiones plenares et symposia, Debrecen 1990). Tamtéž vydal i studii Zu den kosmogonischen und ethnologischen Sagen und Mythen als den ältesten Genres der finnisch-ugrischen Poesie, k níž se váže i průkopnická studie Žánrový vývoj ugrofinské poezie v nejstarším předfeudálním období ze srovnávacího hlediska genologicko-typologického (SPFFBU D 27, 1980). Syntetický ráz má studie Problematika ugrofinských národů se zřetelem k dějinám Ruska a SSSR (Význam studia dějin SSSR, Brno 1974). Finské problematiky se dotýká stať O finské lidové poesii (Národopisné aktuality 1968), O finských archivech (Archivní časopis 1965, též německy Über den finnischen Archiven, SPFFBU C 10, 1963). Důležitá je i Pražákova recenzní činnost o jazykovědné ugrofinistické literatuře (SPFFBU A 19, 1971, SPFFBU A 32, 1984, SPFFBU A 34, 1986 aj.).

V lingvistice třeba připomenout i významné studie Arnošta Lampprechta a Mirka Čejky o nostratických jazycích a finsko-slovanských jazykových souvislostech v nejstarších vývojových etapách a dále i cennou studii Jaroslava Ondráčka z problematiky finské gramatiky.

Richard Pražák

NÁRODOPIS

Slavistická orientace provází národopisné pracoviště brněnské univerzity od jeho vzniku v roce 1945. Zakladatel tehdejšího semináře pro etnografii a etnologii a první profesor národopisu v Brně Antonín Václavík (1891 až 1959) vydal už v roce 1925 obsáhlou monografii Charvátského Gróbu ve slovenském Podunají, věnovanou kultuře a způsobu života jihoslovanských přesídlenců, a od té doby neustal ve snaze interpretovat naši lidovou kulturu v širokých interetnických souvislostech, zejména mezislovanských. Tento jeho záměr se upevnil na počátku třicátých let studijním pobytem v Polsku, především u profesora národopisu na varšavské univerzitě Stanisława Poniatowského; Václavík zůstal po celý život věrný jeho sugestivním vědeckým hypotézám, zvláště akcentu kladenému na kult předků při výkladu geneze lidových obřadů a obyčejů. Nenadarmo připsal Václavík svoji poslední knižní práci Výroční obyčej a lidové umění (1959) památce prof. Poniatowského, umučeného v roce 1945 v koncentračním